

279076

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ARDEALUL TEATRAL ȘI ARTISTIC

1927

No. 7

Celebra actrița **Kundry-Sievert**, cu miunatul cap de băiat.

ARDEALUL TEATRAL ȘI ARTISTIC

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ
DE TEATRU, MUZICĂ ȘI ARTĂ, SUB CONDUCEREA UNUI COMITET

ABONAMENTUL: Pe un an în țară: lei 500, în străinătate lei 800; pe șase luni: în țară lei 250 și în străinătate lei 400. — Pentru America 5 dolari pe an. — Prețul unui exemplar lei 10

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA REGINA MARIA NO. 37

Opera călătore

— și discuțiile în jurul ei —

de Alexandru Hodoș

Românului îi place nespuse de mult discuția. El, fără îndoială, o înclinare atavică. Strămoșii celor mai mulți dintre noi, cetățeni autentici ai Romei, discutau în Forum. Ai altora, fericiți copii ai Eladei, în Agora. Noi discutăm mai risipit; la Capșa sau pe calea Victoriei, când suntem la București; în fața statuiei lui Matei Corvin sau la cafeneaua New-York, când suntem la Cluj; dar nu ne lăsăm mai pe jos. Iar când ni se pare, că nu se strâng destui prieteni în jurul meselor de marmoră, sau că timpul nu mai e propice pentru convorbiri în aer liber, discutăm la gazetă.

În toate domeniile îi place românului să discute. Aranjează cursul leului, întregește memoriile doamnei Elena Lupescu și întocmește lista viitorului guvern. De nimic nu se ocupă, totuși, cu mai multă voluptate, decât de problemele artistice. Foarte puțină lume vine la teatru; mai puțini sunt aceia, cari pricep ce se petrece pe scenă; dar în culise ar dori fiecare să-și bage, puțin, nasul.

Fiecare știe cum ar trebui să fie așezat decorul, fiecare e gata să asorteze un repertoriu, fiecare ar conduce mai bine

D-ra Aydonne d'Etolie (Anastasia Costopol), cea mai nouă „Margareta“ la Opera Română din Cluj.

decât fostul, actualul și viitorul director, al Teatrului Național sau, dacă vreți, al Operei Române. Sunt instituții foarte importante, ca de pildă Regia Monopolurilor Statului, care nu deșteaptă în jurul lor atât interes ca templurile Thalei și ale Terpsihorei. Oare de ce? Statistica arată, că în România sunt mai mulți consumatori de tutun decât amatori de spectacole...

Aceste reflexii, și altele, pe cari le-am aruncat la coș, ne-au fost sugerate de unele debateri în jurul turneelor Operei Române din Cluj. Am văzut perindându-se tot soiul de observații interesante, și, ca totdeauna, s'au înfățișat argumente **pentru și contra.**

Dintr'o tabără se aude: — „De ce să se mărginească activitatea Operei Române, numai la Cluj. Clujul nu reprezintă întreg Ardealul. Mai sunt, cu geografia în mână, și alte orașe de luat în seamă. De la nord spre sud: Oradea, Aradul, Timișoara. Publicul din aceste centre n'are dreptul să-și aplice urechea la melodiile bătrânului Giuseppe Verdi? Experiența recentă a dovedit, că da. Ansamblul Operei Române de la Cluj a cântat de curând la Oradea și la Arad în fața unor săli tixite, cum rareori poate oferi Clujul, suprasatprat de viață artistică.“

Riposta sosește numai decât, din cealaltă tabără: — „Da, domnul meu, dar dumneoața uîși prea ușor neplăcerile acestor deplasări din oraș în oraș. Cântăreții, supuși unor prea repezi schimbări de climă, răgușesc ușor. Ce știi dumneata despre mecanismul fragil al unui glăscior de soprană lejeră? Decorurile, încărcate și descărcate în vagoane, de hamali, cari ignorează codul manierelor elegante, se deteriorează lesne. Nouă nu ne trebuie Operă călătoare, n'avem nevoie de trupă de nomazi, noi vrem teatru stabil.“

Să încercăm să ne strecurăm printre aceste păreri opuse, pentru a dibui drumul cel adevărat.

Fără îndoială, că Clujul n'are, în materie de teatru și de artă, niciun drept de prioritate asupra celorlalte orașe ale Ardealului. Ideia, ca Opera Română să dea spectacole și în centrele mai importante, — în speță Oradea, Aradul și Timișoara, — se cade să fie acceptată de toată lumea. Chiar de clujeni, a căror mândrie e satisfăcută, ori de căteori se anunță un succes al Operei lor în altă parte a țării.

N. SOREANU

Din vechea gardă a maiștrilor-artiști della Teatrul Național din București, care va veni ca oaspe în actuala stagiune la Teatrul Național din Cluj.

Ce Dumnezeu nu suntem atât de egoiști...

Că sunt și greutăți de înlăturat, o știm cu toții. Dar, soluțiile n usunt atât de complicate. E dificil transportul decorurilor pe calea ferată? Ce ar fi, dacă ministerul Artelor s'ar hotărî să înzestreze, treptat-treptat cu aparatul scenic necesar, cele trei teatre stabile de la Oradea, Arad, Timișoara? Decorurile pentru repertoriul de operă nu sunt prea numeroase. S'ar putea realiza lucruri simple, cari ar fi

utilizabile și de alte trupe oficiale venite în turneu. Se poate închipui un teatru stabil fără o provizie cât mai variată de decoruri, costume și rechizită? Un teatru, nu însemnează fotolii de catifea în sală și scânduri goale pe scenă...

În felul acesta, Opera Română din Cluj s'ar putea duce să cânte la Oradea, Arad

și Timișoara, fără să fie nevoită să-și poarte decorurile cu ea. Mai rămâne fi-rește, problema cântăreților cari răgușesc umblând cu trenul. Aceștia, pur și sim-plu, să fie lăsați acasă. Te pomenesti, că publicul se mulțumește și cu ceilalți, cari nu răgușesc...

Cincizeci de ani de muzică wagneriană

Bayreuth — cetatea lui Richard Wagner

S'a implinit jumătate de veac, de când Richard Wagner, creatorul lui „Tanhäuser“, „Lohengrin“, „Parsifal“ etc., și-a adu-nat admiratorii, la Bayreuth pitorescul târgușor german, în care și-a construit un teatru special pentru dramele lui mu-zicale. Din Bayreuth a pornit apoi vestea în largul lumii despre grandioasele crea-

țiuni muzicale ale lui Wagner.

La Bayreuth, Richard Wagner în pro-

BASUL UJEICU

dela Opera română din Cluj care în „Me-fisto“ a obținut un mare succes.

FRANTZ BETZ

celebrul bariton, care a interpretat cel din-tâi, acum 50 de ani, la Bayreuth rolul lui **Wotan** din „Inelul Nibelungilor.“

priul lui teatru a voit să arete în ce con-stă concepțiile lui despre noua dramă muzicală. Acolo, geniul lui creator, fă-

cuse o realitate, din toate miturile și legendele, poetizate de dânsul.

Dela 1876, Bayreuth era privit ca un fel de **Mecca** muzical, înspre care se îndreptau iubitorii de muzică aleasă, din toate țările și din America chiar.

Cum a fost intrupat Alberich la Bayreuth.

Acolo sub conducerea personală a geniului creator — Richard Wagner — celebrii interpreți ca Franz Betz, Amalia-Friedrica Materna, Albert Niemann etc. au reușit să dea cea mai desăvârșită realizare artistică în felul dorit de autor. Acolo Richard Wagner era în largul său, să facă decorațiile așa cum îi plac lui, să facă inscenările după bogata lui imaginație, fără să aibă de furcă cu atâția directori de teatru, directori de scenă, cari urmăresc mai mult realizarea propriilor lor intențiuni, de cât intențiunile autorului.

Astăzi după 50 de ani, Bayreuth, nu

mai e inconjurat de aureola de altădată. În locul lui Richard Wagner, sunt **epigonii**. E fiul lui, Siegfried Wagner, care este o mediocritate în muzică. Ca regisor se pricepe mai mult de cât ca muzician. După moartea lui Richard Wagner, soția lui, d-na Cozima, a știut să mai conducă cu toată vrednicia teatrul din Bayreuth. A venit apoi războiul, și timp de 10 ani, teatrul acesta a fost închis. Azi, Bayreuth este în decadentă. Numele acestui orașel rămâne însă vecinic legat de minunatele opere ale lui Richard Wagner, dar gloria lui de altădată nu mai revine. Deși după războiu s'au făcut eforturi de a se organiza din nou mari reprezentații festive. Dar nu mai veniau marii dirijori de altădată, ca Felix Mottl, Hermann Levi, Hans Richter, Karl Muck, cu marea lor autori-

Brunhilda din Walküre, așa cum a fost interpretată la 1876 la Bayreuth, de celebra **Amalia-Friedrich-Materna**.

O Brunhildă din zilele noastre, mai frizată și mai modernizată.

Automobilele
CHEVROLET **CADILLAC**
LA SALLE
la Automecanica
LEONIDA & Co.
CLUJ *Str. Regina Maria No. 10.*
Cal. Dorobanților No. 18.

..... 1

Ori ce fel de blănuri fine găsiți numai la

BLĂNARIA DĂRI
STR. MEMORANDULUI 3.

SUBIECTUL :

BCU Cluj / Central University Library Cluj

IUBIRE

Iară triunghiul vieții conjugale moderne: El, ea, și prietenul casei. Soția însă își iubește soțul, precum și soțul își iubește soția. Dar iată că prietenul casei, știe să vorbească, mai cald, mai convingător, mai insuflețit, mai cuceritor femeii, care nu-i a lui, să-i vorbească de altă viață, mai puțin banală. Și ea e gata să cadă, să plece. Soțul surprinde această dragoste vinovată. Ea trebuie să plece, să părăsească căminul conjugal. Este ea în stare să facă aceasta? Nu. Căci iubirea pentru soț și copil e mai puternică, decât pasiunea trecătoare pentru prietenul casei.

CONCERTUL SIMFONIC

Este o glumă într'un act. Concertul simfonic este pretextul cu care tânăra soție își indepartează soțul cam bătrân, ca să poată primi pe verisorul consolator al ūnerei soții. Este „triunghiul“ din căsnicia modernă, din care nu lipsește soțul ușor de păcălit, și „prietenul casei“.

PENTRU COPILUL

DV. FOLOSITI **„HÖFER”**

CEL MAI BUN PRAF, CEL
MAI BUN SĂPUN ȘI
CREMĂ PENTRU
COPII

Cel mai vast și divers asortiment
de

PLĂCI ARTISTICE

DAVID

Magazin de
instrumente muzicale

CLUJ, Str. Memorandului 12

Vizitați noi

„COL”

PIAȚA U
CEL MAI ASORTAT ÎN GRAMOFON
E N G R O S .
SE VINDE ȘI

FURNIZORUL
CURȚEI

REGALE
ROMÂNE

Argintărie, Bijuterii fine
Obiecte de artă
Ceasornice de precizie

se găsesc în mare asortiment și'n mo-
delele cele mai noi la marele magazin

Henry S. BRAUNFELD

CLUJ, PIAȚA UNIRII Nr. 15.

Prețuri ieftine și fixe

TELEFON INTERURBAN 643.

**VERITABIL
ADAUS LA CAFEA**

I U B I

Piesă în 3 acte de Paul Gerald. T

Henry

Challange

Hélène

CONCERT

Comedie într'un ac

Soțul

Maria

Costel

Cumpărați albituri și pla-
pome numai dela firma

Frații Platsintăr

Cluj, Calea Regele Ferdinand

Borviz

MA

Unica sursă de procurat
ZIARE ȘI REVISTE
STRĂINE la:

„PALLAS”

CLUJ, STR. RAȚIU

Telefon 385

Dacă dela vecinul Dv. vă vine aroma
cumpărat

DROGHERIA RÓZS

Români, procurați-vă, orice articole farmaceutice
dela noua farmacie românească:

Farmacia VICTORIA (Mircea Ștefan)
CLUJ, Calea Regele Ferdinand 82, Telefon 352

**LEMNE
DE FOC**

STOTTER

TELEFON 800

Magazin de note muzicale cel mai ieftin

Ioan Király

Cluj, Piața Unirii 15. cu prețurile cele mai reduse

magazin de muzică

UMBIA

PIAȚEI 28. CLUJ
 PLĂCI ȘI INSTRUMENTE MUZICALE
 ÎN RATE LUNARE EN DETAIL.

După reprezentațiile de Teatr, Opera și Cinema luați masa
„La Restaurantul HORNAR”
 cel mai bun și mai ieftin birt, elegant, muzică excelent
 CLUJ, STR. REGINA MARIA 46.

Fränck

IRE

Producerea de Dna Gina Sandry.

- DI Nae Dimitriu
- DI Petrică Bulandra
- Dna Gina Sandry

SIMFONIC

de Paul Prodan.

- DI Virgil Vasilescu
- Dna Jenny Rădulescu
- DI Constantin Simionescu

FILD

**Domnitorul
 Tuturor Borvizelor**

Acută a unu parfum fin, să știți că a fumul dela

A, PIATA UNIRII

FABRICA DE PĂLĂRII
HECHT
 CLUJ, Str. Universității 3.

fabrică, transformă, vopsește și curăță orice fel de pălării de dame și domni.

August Förster

Dr. Rich. Strauss:

„Der August Förster Flügel war mir ein treuer Gefährte.”

Löbau / Sa.
 gegründet 1859

REPREZENTANȚA GENERALĂ

I. TRISKA

CLUJ, STR. ȘAGUNA 14

ERICA, Magazin de ghețe
 Cluj, P. Unirii 13.

Specialități. marca Bally, F. L. Popper For-Ever.

La firma **„RECORD”** Cluj,
 Str. Vlahuță 2. Găsiți cele mai bune plapome, saltele, albituri și pene. Mai ieftin ca oriunde.

Cele mai bune și mai artistice fotografii execută

CLUJ. Str. Reg. Maria 6

MAESTRUL CONST. NOTTARA

După 53 de ani de activitate maestrul scenei românești își scrie memoriile.

O frumoasă pagină are despre atracția Teatrului, în care spune:

Arta teatrală are o mare atracție pentru tineri: îi prinde în mrejele ei cu o pasiune tot atât de vie ca și iubirea pentru amantă și sunt în stare să facă toate jertfele ca să cucerească un crâmpeliu din arta asta: numai că e mai lesne să-ți

ajungi ținta în iubire, de oarece femeia e animală, uneori, de acelaș sentiment și înclină spre cel ce o iubește, pe câtă vreme arta teatrală rămâne neclintită și majestoasă în egoismul ei, și poți să-i aduci toate, jertfirile, că ea nu îți acordă nici o concesie, și năzuința de care ești ațâțat, rămâne fără efect, dacă nu ești insuflăit de acel simțământ misterios ce se chiamă talent și pe care-l pretinde arta teatrală.

Noul Teatru din Timișoara

În numărul trecut al „Ardealului Teatral și artistic” am publicat trei documente foarte interesante, din care cititorii au putut vedea că Primăria din Timișoara voia cu orice preț ca Opera română din Cluj să inaugureze noul Teatru din Capitala Banatului. În urma unor influențe politice și intrigă, străine cu totul de arta și Teatru, Primarul schimbă cu totul planul Delegației permanente, și încheie pe trei ani contractul cu d. Boțoiu, Directorul Teatrului din Craiova, asta la inspirația d-lui Avram Nicolau, care nu voia să vie Opera din Cluj, ca să poată îngheba d-sa trupă de operată și Operă comică. În urma desvălurilor noastre și campaniei ziarului „Rampa” care a avut răsunet în toate cercurile artistice, d. Primar a revenit, a acceptat primul proiect al Delegației permanente, ca Opera din Cluj, să vie totuși la Timișoara, și să dea un ciclu de 14 reprezentații la începutul lui Februarie.

**GRAMAFOANE, plăci de gramafon,
marca „ODEON” și His' Master's. Voice.**

la

ODEON

Cluj, Str. Memorandului No. 16.

tate, să ducă la bun sfârșit reprezentațiile Wagneriene.

Astăzi numai un număr destul de re-

festive din München și Salzburg, mai puțin costisitoare, dar unde e o concentrare mai mare de adevărate celebrități ale ba-

Cum se înscenează dramele muzicale ale lui Wagner dincolo de Bayreuth. Decorațiunile din „Rheingold“ la Opera din Frankfurt.

duc de bogătași își mai pot permite luxul să vie la serbările Wagneriene din Bayreuth. Milionarii americani și milionarii europeni. Ceilalți se duc la reprezentațiile

ghetei, ca Bruno Walter, Wilhelm Furtwängler, Otto Klemperer.

Bayreuth va reînvia, dacă va fi mai accesibil marelui public de pretutindeni.

Mantele de ploaie 850 Lei.
Trench-Coats, RAGLANE 3.500 Lei.

M. NEUMANN

Magazin de haine bărbătești
Cluj, Piata Unirii.

Pentru culegerea tezaurului cântecilor populare

— Bolșevicii și educația muzicală —

de Radu Urlățianu

Am arătat într'un articol precedent, cum s'a reorganizat sub regimul sovietic Conservatorul de muzică rus.

Azi vom arăta, ce anume instituții musicale au mai creat bolșevicii pentru ca elevii conservatoarelor rusești, să găsească elementele de specializare.

Atenția specială ce a dat-o guvernul sovietic tuturor Artelor se simte și mai puternic în Muzică.

Fără a intra în detalii de organizare, vom observa că dela 1921 funcționează trei mari instituții de stat pentru cercetările științifico-musicale, reunind toate forțele științifico-musicale ale Țării.

Aceste instituții sunt: Institutul științifico-musical din Moscova; secția muzicală a Academiei de științe artistice din Moscova și despărțământul muzical al Institutului istoric artistic din Leningrad.

Institutul din Leningrad își concentrează atenția — îndeosebi — asupra istoriei muzicale. El dă cea mai mare atenție cercetării folklorului. Până acum Institutul a publicat trei mari volume asupra monumentelor artei muzicale ruse, conținând și lucrările membrilor săi!

Secția muzicală a Academiei din Moscova nu lucrează numai în sensul istoric sau sociologic dar și în sensul teoretic. În luna trecută a eșit de sub tipar primul volum conținând cercetările membrilor acestei Academii. În ceia ce privește teoria pură să remarcăm lucrările (publicate și în reviste streine) asupra analizei formelor musicale prin metoda metrotehnică a profesorului Konus și lucrările lui Jaworsky asupra percepției sunetelor. Principalele preocupări ale acestei secțiuni sunt în domeniile: fisic-acustic, istoria instrumentelor, fiziologic-psihologic și în spe-

cial pentru folklorul musical.

Până acum s'au publicat 14 volume conținând lucrări cu caracter istoric-musical și acustic, ultimele referindu-se în special elaborării unor noi sisteme tonale. Altele tratând asupra psihologiei creațiunii, asupra fenomenului de sinopsie, simțului (auzului) absolut al tonalității, etc.... etc...

Institutul organizează în fiecare an expedițiuni pentru culegerea tezaurului cântecelor populare de pretutindeni.

Oameni de meserie transcriu impresiunile fonografice, publicându-le apoi în culegeri cu prețuri populare.

Institutul din Moscova (ultimul din cele trei) a organizat cursuri de 4 (patru) ani pentru educația folkloristică, și, conștientă de importanța unei cercetări științifice a chestiunilor formațiunii voci și metodologia cântului, a creat o secție specială cu pedagogi de canto și laringologi. Metodele pedagogice sunt aplicate apoi — sub un control special — elevilor din clasa de canto.

În sfârșit, Institutul moscovit mai posedă o secție pentru cercetări și construcții de instrumente.

În fruntea acestui institut se află profesorul Garbusov înconjurat de cele mai celebre personalități ale muzicii ruse.

Principiile sunt — indiscutabil — noi

**SENZAȚIE MONDIALĂ
RECLAMĂ LUMINOASĂ**

„HELIOS“

**PATENT ȘI FABRICAȚIE PROPRIE
FARKAS & NYIREDI
CLUJ. C. R. FERDINAND 13. TEL. 1.63-**

și cu tendința de a se elibera influențelor streine.

* * *

În acest două articole am vrut să arătăm în mod succint, realizările făcute de vecinii noștri din Sovdepiă pe terenul muzicii.

Credem că comisiunea instituită pentru elaborarea reorganizării învățământului muzical dela noi, nu va fi luat în nume de rău intenția noastră, de a arăta că și aiurea de cât Franța, se pot găsi date interesante, pentru stabilirea unor norme și direcțiuni noi în musică.

Să nu fim pretențioși. Să nu avem părerii preconceptuate în privința muzicii. De multe ori Occidentul trebuie luat ca exemplu. Să nu uităm însă că în artă și în special în musică, de multe ori Occidentul a călcat pe urmele Orientului.

Ce ar fi fost Debussy dacă n'ar fi vizitat Moscova, aducând cu el principiile debussysmului înserise în quato-ul lui, așa zis „quatorul slav“.

Dar această e o altă poveste (cum spune R. Kipling), totuși cu oarecare tâlc pentru aceia cari vor reorganiza învățământul nostru musical.

El va trebui să aibă la bază principiile călăuzitoare ale școlii ruse: folklorul musical.

Fiindcă — vedeți! aici e deosebirea — nici Franța, nici Italia și nici Germania nu ne-ar putea învăța această.

Și regretul nostru arătat în primul articol asupra absenței din comisiune a unor personalități ca Brăiloiu, Breazu, Jora și Zirra va fi poate acum mai bine înțeles.

Vești din lumea muzicală

În editura pariziană **Felix Alcan** a apărut un volum, cum nu se poate mai interesant, asupra operei **Boris Godonow** datorit lui Robert Godet.

Sfătuim pe admiratorii acestei opere să-și procure volumul „**En marge de Bo-**

ris Godonow“, care dă informații interesante asupra primei redactări din 1874.

* * *

În „*Neue Musik Zeitung*“, R. Hartmann în articolul „*Operndramaturgische Glossen über Kreneks „Johuug spielt auf“*“ comentează — un prea admirativ — latura teatrală și dramatică a operei „**Johuug joacă**“ a lui Krenek.

Totuși, Krenek se bucură la Berlin de o faimă, pe care a cunoscut-o numai mărele său socru Gustav Mahler.

* * *

În revista muzicală sovietică „*Chipuri muzicale*“ (Moscova), compozitorul J. Schischow, într'un articol intitulat „*Pentru analiza structurii melodice*“, notează faptul straniu că de veacuri se studiază i se predă armonia, contrapunctul, și nu melodia, care este esența muzicii. Schischow intenționează să indice — într'un volum — bazele acestei noi materii de predat în Conservatoarele și Academiiile sovietice.

* * *

Două articole foarte interesante publică revista „*Muzyka*“ din Varșovia. Primul datorit marelui nostru prieten **Béla Bartok** asupra „*influenței muzicii campestre*“, care se resimte în mod vizibil în melodiile puse la baza muzicii artistice din anii 600. În perioada clasică ea a influențat pe cuminții învățați ai muzicii Haydn și Beethoven. Azi ea se resimte în mod covârșitor în operele lui Straevinsky și Kodály.

Al doilea articol datorit estetului rus Sabaniejew are ca titlu „*Idea națională în muzica rusă*“. Concluzia e foarte discutabilă când spune că maestrul (compozitorul în care se operează fuziunea între ideea națională și trăsăturile individuale ar fi Tschaiakowsky.

„Comedia Fericirei”

Piesă în trei acte, (patru tablouri)
de N. Evreinov

Mi-am adus aminte de monologul Diavolului din „Cocoșul Negru” al d-lui Victor Eftimiu: „*Minciuna e-o femeie cu ochii verzi ca marea...*” E elogiul, pe care Mefisto îl face perversității a adevărului prozaic. E imnul, pe care ispita veșnică a omului îl închină amăgirii. Ce ne-am face, în definitiv, fără ea? Închipuiți-vă, că ne-am hotărî într-o zi, să ne tratăm unii pe alții numai cu brutale sincerități. Nu vreau să desamăgesc morala, dar cred că viața în comun ar fi imposibilă. Adevărul, tăios ca o sabie, nu se poate lansa decât din sihăstrie.

Autorul „Comediei fericirei” pornește de la ideea, că oamenilor le trebuie puțină minciună ca să se socotească bine tratați de soartă. Doctorul Fregolli, eroul său, e astfel puțin rudă cu Necuratul...

Tema e destul de simplă. Acest doctor Fregolli, care profesază vrăjitoria ca să aline durerile de măsele, și se însoară de trei ori, ca să facă trei femei fericite (printre cari o surdo-mută) are într-o zi o propunere originală de făcut unui director de teatru. Angajează trei actori din trupă, pe cari îi pune să joace trei roluri, dar nu pe scenă, între decoruri convenționale, ci în viață, printre oameni.

„Comedia fericirei” începe. Actorul tânăr se prefăce îndrăgostit de o biată fată, care n'a cunoscut niciodată ce e iubirea; subreta alungă gândurile de sinucidere ale unui student pesimist; iar bătrânul comic consolează amurgul unei profesoare urâte și săcăitoare.

Cum se sfârșește acest joc? Aci, d. Evreinov s'a încurcat puțin. A pus o problemă cu dedesubturi pline de înțeles, a trecut puțin prin farsă, dar n'a fost hotărî să ofere un desnodământ. Astfel, cel din urmă act, care nu duce acțiunea mai departe, care nici nu complică nici simplifică situația, pare inutil, fiind-

că autorul nu mai are nimic de spus. Salvarea vine de la un subterfugiu. Publicul e lăsat să aleagă ce desnodământ preferă...

„Comedia fericirei” s'a jucat și la Cluj cu acelaș succes ca și la București. D-na Olimpia Bărsan a compus foarte sugestiv tipul profesoarei. D-l Virgil Vasilescu a avut mult haz, în rolul comicului bătrân. Simpatică, subreta d-nei Jeni Rădulescu. Bine studiat, doctorul Fregolli al d-lui Tălvan, care s'a dovedit încă odată actor inteligent. Restul ansamblului cu pricepere condus de mâna expertă a d-lui Neamțu-Ottonel, directorul de scenă al acestui excelent spectacol.

Meșterul Manola.

IRONII DE ARTIST

Atelierul celebrului pictor Degas avea pereții absolut goi. Nici o pânză nu împodobe camera lui de lucru. Și când vizitatorii lui își exprimeau mirarea pentru acest lucru, artistul spunea:

— Dar ce voiți, o pânză a lui Degas, costă astăzi jumătate milion. Ori eu nu pot să-mi permit acest lux.

Pictorul Tischbein, amicul lui Goethe, în Italia, avea mania să descopere în fiecare om pe care îl întâlnea trăsăturile unui animal. Într-o zi el dă de un cunoscut, căruia îi spusese odată cu cine seamănă. Foarte enervat a rectificat de data asta:

— Scumpul meu, iartă-mă am greșit. Nu semeni cu un câine, ci cu un bou!

L U S T R E

de masă și noptiere, dela cele mai simple până la cele mai luxoase

Mașini electrice

pentru călcat și încălzit, cu accesorii pentru reparații

Magazinul de Candelabre ptru Ardeal S. A.
Cluj, Calea Regelui Ferdinand II